

Το Ίλιντεν και οι σημερινές προεκτάσεις του.

Γράφει ο Κωνσταντίνος Χολέβας – Πολιτικός Επιστήμων.

Στις 2 Αυγούστου οι Βούλγαροι και οι Σκοπιανοί γείτονές μας γιόρτασαν την εξέγερση του Ίλιντεν. Ας θυμηθούμε τα γεγονότα:

Στις 20 Ιουλίου 1903, ενώ η Μακεδονία βρισκόταν υπό οθωμανικό ζυγό, η Βουλγαρική εθνικιστική οργάνωση ΒΜΡΟ (Εσωτερική Μακεδονική Επαναστατική Οργάνωση) και η Βουλγαρική Σχισματική Εξαρχία υποκίνησαν μία ένοπλη εξέγερση Χριστιανικών πληθυσμών. Το φανερό σύνθημα ήταν «Η Μακεδονία στους Μακεδόνες», αλλά το υποκρυπτόμενο αίτημα ήταν «Η Μακεδονία στους Βουλγάρους». Οι Βούλγαροι ένοπλοι έσπασαν τηλεγραφικούς στύλους, ξήλωσαν σιδηροδρομικές γραμμές και επιτέθηκαν στη τουρκική φρουρά του Κρουσόβου. Οι Τούρκοι στρατιώτες επέβαλαν σκληρά αντίποινα σε τρεις ελληνοβλαχικές κωμοπόλεις: Το Κρούσοβο, την Κλεισούρα και το Νυμφαίο, τις οποίες έκαψαν.

Τι σημαίνει Ίλιντεν; Στα βουλγαρικά σημαίνει «ημέρα του Ηλία», δηλαδή εορτή του Προφήτη Ηλία. Όντως η 20ή Ιουλίου για όλους τους Ορθοδόξους είναι η ημέρα τιμής προς τον Προφήτη Ηλία.

Τι αποτελέσματα είχε; Η Αθήνα αφυπνίσθηκε βλέποντας την καταστροφή βλαχοφώνων ελληνικών κωμοπόλεων και την επικίνδυνη δράση της βουλγαρικής ΒΜΡΟ. Άρχισε η συστηματική αποστολή αξιωματικών, δασκάλων και άλλων ενισχύσεων προς τον αγωνιζόμενο Ελληνισμό της υπόδουλης Μακεδονίας. Ο κίνδυνος ήταν η Μακεδονία να φύγει μεν από τον ζυγό των Οθωμανών, αλλά να καταστεί επαρχία της Μεγάλης Βουλγαρίας.

Μετείχαν και ελληνικής συνειδήσεως πληθυσμοί; Ναι, άλλοι από πίεση και φόβο, άλλοι πιστεύοντας ότι ήταν μία αντιτουρκική εξέγερση. Το ότι καθοδηγήθηκαν από τους Βουλγάρους δεν αλλοιώνει τη συνείδηση αυτών των πληθυσμών. Ο Άγγλος Πρόξενος στο Μοναστήρι, πρωτεύουσα τότε μιας Οθωμανικής Περιφέρειας και νυν Μπίτολα των Σκοπίων, ο Τζέιμς Μακ Γκρέγκορ, καταγράφει σε εκθέσεις του ότι οι Έλληνες που συμμετείχαν είτε ελληνόφωνοι, είτε σλαβόφωνοι, είτε βλαχόφωνοι, διατήρησαν αλώβητη την ελληνική συνείδησή τους. (Κων. Βακαλόπουλος, Το Μακεδονικό Ζήτημα, έκδοση εφημερίδος ΤΑ ΝΕΑ, σελ 196).

Υπήρχε τότε «μακεδονικό έθνος»; Σαφώς όχι. Όλες οι αναφορές των δυτικών Προξένων από τη Θεσσαλονίκη και το Μοναστήρι, που περιγράφουν στις κυβερνήσεις τους το Ίλιντεν, μιλούν για Έλληνες, Βουλγάρους και Τούρκους, αλλά πουθενά για Μακεδόνες ως ξεχωριστό έθνος. Όπως είναι γνωστό το τεχνητό αυτό έθνος κατασκευάστηκε το 1944 από τον κομμουνιστή δικτάτορα Τίτο της Γιουγκοσλαβίας.

Ποιο θεωρείται από τους Σκοπιανούς ως το δεύτερο Ίλιντεν; Η προαναφερθείσα τεχνητή εθνογένεση πανηγυρίστηκε και ανακοινώθηκε από τον Τίτο στις 2 Αυγούστου το 1944 στη Μονή του Αγίου Προχόρου Πιτσίνσκι. Η ημερομηνία αντιστοιχεί με την 20ή Ιουλίου με το παλαιό ημερολόγιο. Τότε δόθηκε και το σύνθημα ότι η «Μακεδονία» του Βαρδάρη, με έδρα τα Σκόπια, πρέπει να ελευθερώσει τη «Μακεδονία του Αιγαίου» από την Ελλάδα και τη «Μακεδονία του Πιρίν» από τη Βουλγαρία.

Σήμερα οι Βούλγαροι θεωρούν την εξέγερση βουλγαρική και οι Σκοπιανοί «μακεδονική».

Άρθρο στην ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, 4.8.2019